

نگاهی نوبه سازمان یادگیرنده در نظام آموزش عالی

مولفان:

افسانه تیموریان

زینب دولت‌شاه

محمد‌دراهم‌سار

تهران

۱۳۹۶

www.ketab.ir

سرشناسه	: تیموریان، افسانه، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: نگاهی نو به سازمان یادگیرنده در نظام آموزش عالی / مولفان افسانه تیموریان، زینب دولتشاه، محمد راهسار.
مشخصات نشر	: تهران : سخنوران، ۱۳۹۶.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۷ ص.: مصور (رنگی)، جدول.
شابک	: 978-600-455-401-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	

عنوان به انگلیسی: A new look at the learning organization in the higher education system

یادداشت	: کتابنامه: ص. [۸۹] - ۹۷.
موضوع	: یادگیری سازمانی
موضوع	: Organizational learning
موضوع	: یادگیری سازمانی - ایران
موضوع	: Organizational learning - Iran
موضوع	: دانشگاه ها و مدارس عالی
موضوع	: Universities and colleges
شناسه افزوده	: دولتشاه، زینب، ۱۳۶۹ -
شناسه افزوده	: راهسار، محمد، ۱۳۶۵ -
رده بندی کنگره	: HD۵۸/۸۲/ت۹ن۸ ۱۳۹۶
رده بندی دیویی	: ۳۷۲.۲۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۷۹۷۵۲

شماره تماس: ۰۲۱۶۶۴۷۶۳۰۶ - ۰۹۳۶۱۶۶۱۳ - ۰۹۱۰۹۴۹۰۷۲۳

آدرس: کارگر شمالی، بعد از ادوارد براون، شماره ۱۲۰۷، طبقه اول انتشارات سخنوران

آدرس الکترونیکی: thesis.pub2014@gmail.com

آدرس سایت: www.thesispublication.com

که عنوان کتاب نگاهی نو به سازمان یادگیرنده در نظام آموزش عالی

که مؤلفان افسانه تیموریان، زینب دولتشاه، محمد راهسار

که صفحه آرا و طراح جلد افسانه تیموریان

که ناشر سخنوران

که شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

که نوبت چاپ اول ۱۳۹۶

که قیمت ۱۲۰۰۰ تومان

ISBN: 978-600-455-401-5

پیشگفتار

در آینده ای نه چندان دور، هیچ سازمانی نخواهیم یافت که بدون آموختن و یادگیری مداوم بتواند لحظه ای دوام داشته باشد. آینده به سازمان هایی تعلق دارد که بتوانند بیاموزند و از تمام شیوه های یادگیری به بهترین وجه بهره گیرند. دنیا در حال تغییر و تحول شتابان است و هیچ نیرویی قادر نیست مانع این تغییر و تحول شود. آموزش و پرورش نیز از این قاعده مستثنا نیست و برای این که بتواند در مقابل تغییرات مداوم و در فرایند رقابت جهانی، رقیبی برای گرفتن داشته باشد، نه تنها باید آماده ی تغییر باشد، بلکه باید خود عامل تغییر شود.

امروزه، روش های قدیمی اداره ی سازمان ها، پاسخ گوی تغییرات سریع محیط های سازمانی نیستند. رشته ی مدیریت در سراسر دنیا شاهد تغییرات پر دامنه و زیر بنایی شده، از شیوه ی قدیمی بیرون آمده و متحول شده و همه ی اعضای سازمان را در امور جاری مشارکت داده است. این تغییر باعث شده است، شکل های جدیدی از سازمان، همانند سازمان مجازی، سازمان تخصصی و سازمان انعطاف پذیر به وجود آیند.

سازمان ها قبلاً در محیطی پایدار به سر می بردند و وقایع آینده تقریباً قابل پیش بینی بودند، به طوری که مدیران می توانستند، در شرایطی مناسب، برنامه ریزی کنند. اما امروزه محیط به شدت در حال تغییر است. تغییرات فناوری، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی، به سرعت سازمان ها را تحت تأثیر قرار داده اند. در سبایی که همه چیز به سرعت دستخوش تغییرات است، سازمان ها در مورد عملیات رقیبان، اولویت های مشتریان یا پیشرفت های فناوری، یعنی همان اطلاعاتی که قبلاً نادیده انگاشته می شد، به اطلاعات جدید نیاز دارند. برای این که سازمان ها زنده بمانند و در دنیای رقابت حضوری فعال داشته باشند، باید مدام به منظور بالا بردن اطلاعات، دانش و توانایی

خودشان بکوشند و برای آموزش کارکنان ارزش قائل شوند. امروزه یادگیری نسبت به دوره های گذشته اهمیت بیشتری پیدا کرده است. فکر کردن و ایده دادن باید کل سازمان را شامل شود. دیگر صحیح نیست که افراد سطوح بالای سازمان فکر کنند و ایده بدهند و افراد سطوح پایین به آن ها عمل کنند. بلکه فکر کردن و عمل کردن، به تمامی کارکنان در سطوح گوناگون سازمان مربوط است. سازمان های یادگیرنده پدیده هایی هستند که با شروع دهه ی ۹۰ میلادی مطرح شده اند. علت پیدایش این گونه سازمان ها، شرایط، نظریه ها و تغییر و تحول در محیط های سازمانی قبل از دهه ی مزبور بوده است. سازمان ها برای این که بتوانند خود را در محیط پر تلاطم اطراف حفظ کنند، باید از قالب های غیرهویا خارج و به سمت سازمان های یادگیرنده متحول شوند.

هدف اصلی تدوین این کتاب، آشنا کردن مدیران، دانشجویان و به طور کلی خوانندگان با مجموعه ای از مفاهیمی است که مستقیم یا غیرمستقیم به سازمان یادگیرنده در آموزش عالی مربوط می شوند. این روایتظار می رود با مطالعه این کتاب بتوانند تا حدودی نگرش و دانش لازم را در این زمینه کسب کنند تا با استفاده از نگرش و دانش جدید، در فرایند تحقق اهداف سازمانی و نیز سایر موارد مورد نیازهای کارکنان تاثیر مطلوبی بگذارند.

مولفان، تیرماه ۱۳۹۶

فهرست مطالب

فصل اول:	
مقدمه	 ۱
تاریخچه‌ی مفهوم سازمان یادگیرنده	 ۴
تعاریف گوناگون یادگیری سازمانی از دیدگاه صاحب‌نظران	 ۶
مؤلفه‌های سازمان یادگیرنده	 ۱۱
فصل دوم	
مقدمه	 ۱۵
مساله سازمان یادگیرنده	 ۱۷
درک معنی و مفهوم سازمان یادگیرنده	 ۱۹
یادگیری و یادگیری سازمانی	 ۲۰
استراتژی‌های ایجاد فرهنگ یادگیری	 ۲۴
ضرورت و اهمیت سازمان یادگیرنده	 ۲۶
مفهوم یادگیری در سازمان یادگیرنده	 ۲۹
یادگیری سازمانی	 ۳۱
ابعاد یادگیری سازمانی	 ۳۳
انواع یادگیری سازمانی	 ۳۳
سطوح یادگیری	 ۳۶
موانع یادگیری سازمانی	 ۳۹
فصل سوم	
دیدگاه پدler درباره‌ی سازمان یادگیرنده	 ۴۱
دیدگاه داجسون درباره‌ی سازمان یادگیرنده	 ۴۱
دیدگاه پیتر سنگه درباره سازمان یادگیرنده	 ۴۱
دیدگاه جفارت و مارسیک درباره‌ی سازمان یادگیرنده	 ۴۹
دیدگاه مامفورد درباره‌ی سازمان یادگیرنده	 ۵۲

۵۲	دیدگاه هریسون درباره‌ی سازمان یادگیرنده
۵۳	الگوی پیشنهادی برای سازمان یادگیرنده
	فصل چهارم
۵۷	تفاوت سازمان‌های سنتی با سازمان‌های یادگیرنده
۵۹	سیر تکاملی سازمان‌های یادگیرنده
۶۰	طراحی سازمان یادگیرنده
۶۱	طراحی و تبیین الگوی جامعه‌ی یادگیرنده‌ی حرفه‌ای در نظام آموزش عالی
۶۱	جامعه‌ی یادگیرنده‌ی حرفه‌ای
۶۵	دانشگاه سازمانی
۶۶	ابعاد دانشگاه سازمانی
۶۶	مراحل ایجاد دانشگاه سازمانی
۶۷	شناسایی موانع ایجاد سازمان یادگیرنده در ایران
	نمونه‌ای از تحقیقات انجام شده در ایران و کشورهای دیگر در مورد کار بست سازمان یادگیرنده در
۶۹	آموزش عالی
۷۴	جمع‌بندی
۷۵	مدل مفهومی موضوع
۸۴	نتیجه‌گیری و جمع‌بندی
۸۵	پیشنهادهات
۸۸	فهرست منابع